

SPE Studentenpastoraat Enschede

Jaarverslag 2018

Vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht
d.d. 27 maart 2019

1. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

Voor u ligt het verslag van het Studentenpastoraat Enschede over het kalenderjaar 2018. Dit is het tiende jaar waarin ds. J.W. Bekhof–Smit als studentenpastor aan het SPE verbonden is, sinds 1 januari 2012 in vaste dienst van de PKN. Voor ons helaas heeft zij bericht dat dit jaar haar laatste jaar als studentenpastor zal zijn, omdat zijn een benoeming als predikant – geestelijk verzorger heeft aanvaard bij Liberein Bruggerbosch, verzorgingstehuis te Enschede. Op 11 januari 2019 hebben wij afscheid van haar genomen onder dankzegging voor het vele werk dat zij ten behoeve van het SPE en de studenten van de Universiteit Twente heeft verricht. Het jaar 2018 was tevens het elfde jaar dat de Raad van Toezicht operationeel is.

Er hebben zich in de verslagperiode geen mutaties in de Raad van Toezicht voorgedaan. De samenstelling ultimo 2018 was dan ook de volgende:

- F. Schutte, voorzitter
- G. Krabbe, lid
- M. Tiehatten, lid.

Ook in de samenstelling van het stichtingsbestuur heeft zich geen mutatie voorgedaan, zodat het bestuur ultimo 2018 bestond uit:

- (mw.) ds. J.W. Bekhof-Smit, studentenpastor
- (mw.) L. Karbaat, penningmeester.

Zij namen vanzelfsprekend deel aan de vergaderingen van de RvT.

De raad is in de verslagperiode vijf maal bijeengekomen, en wel op 19 februari, 23 april, 18 juli, 21 november, 12 december (en laatstelijk 7 januari 2019). In elke reguliere vergadering kwam aan de orde:

- een evaluatie van uitgevoerde activiteiten
- de op korte termijn te starten activiteiten
- de stand van zaken met betrekking tot de financiën.

Hierop wordt in andere delen van dit verslag nader ingegaan: het inhoudelijk jaarverslag en de jaarrekening.

Voorts:

- goedkeuring van jaarrekening 2017
- vaststelling van het jaarverslag 2017

– goedkeuring van de begroting 2018.

Vervolgens heeft de studentenpastor in mei aangegeven na 10 jaren per 1 oktober een andere functie te ambiëren. Dit heeft tot gevolg gehad dat vanaf mei de raad een aantal malen bijeen is geweest om een lijn uit te zetten om in de vacature te voorzien. De chronologische gang van zaken wordt in het volgende hoofdstuk van dit jaarverslag uiteengezet.

De raad is alle betrokkenen dankbaar voor de activiteiten die dit jaar tot stand zijn gekomen. Geconstateerd wordt dat het aantal studenten dat betrokken is bij de activiteiten van het SPE langzaam toeneemt. Hoe het in 2019 en de jaren erna verder zal gaan met het SPE, valt op dit moment niet te voorspellen, omdat het mede afhangt van de randvoorwaarden die de landelijke kerk aan een in te dienen projectvoorstel verbindt. Maar er zal in elk geval aan worden gewerkt.

Namens de raad,

F. Schutte, voorzitter

2. PROCESGANG VACATURE

Op 24 mei is de voorzitter van de RvT bij de Dienstenorganisatie (DO) van de Protestantse Kerk in Nederland (het bureau te Utrecht) op bezoek geweest om de consequenties van het naderende vertrek van de studentenpredikant door te nemen. Bij die gelegenheid zijn (nogmaals) het meest recente jaarverslag, de nota Toekomst Studentenpastoraat Enschede en missie – visie - doelstelling (oktober 2017) overhandigd. Afsproken is dat de DO zal bezien of een zittende studentenpastor belangstelling heeft voor Enschede, en dat commentaar zal worden gegeven op de nog te ontvangen profielschets.

In september is geïnformeerd naar de uitblijvende reacties. De DO wees er toen op dat men de besluitvorming van de synode in november over de nota categoriaal pastoraat, waaronder het studentenpastoraat, moest afwachten alvorens een volgende stap kon worden gezet. De RvT heeft daar begrip voor getoond, maar wenste in afwachting van dat besluit wel

de vacature bekend te maken en de werving te starten, teneinde na de besluitvorming van de synode in november met volle kracht de wervingsprocedure te kunnen voortzetten c.q. afronden. Met het college van bestuur van de universiteit is overlegd over continuering van de facilitering van het SPE in de vorm van een kamer, laptop, e-mailaccount en personeelspasje. Dit is toegezegd, met de uitdrukkelijke randvoorwaarde dat de universiteit zich niet uitspreekt over welke denominatie ook. Onder dezelfde condities is immers ook een gebedsruimte gecreëerd voor moslimstudenten.

Er is een advertentie geplaatst. Er zijn 10 reacties op binnengekomen, en de RvT samen met het bestuur heeft als een soort plaatsvervangende benoemingsadvies- of beroepingscommissie hieruit een drietal reflectanten geselecteerd voor een nader gesprek zodra de besluitvorming van de synode had plaatsgevonden.

Na de besluitvorming van de synode is de voorzitter van de RvT weer bij de DO op bezoek geweest om het vervolg door te nemen. Hem is toen meegedeeld dat de DO de consequenties van het besluit van de synode pas na de besluitvorming ter hand gaat nemen, dat het een aantal maanden zal duren voordat de richtlijnen voor een op te stellen projectplan en de samenstelling van een boordelingscommissie bekend zullen zijn, en dat er in de begroting 2019 geen middelen zijn gereserveerd voor het SPE. De drie geselecteerde belangstellenden zijn van deze uitkomst op de hoogte gebracht; de overige zeven was reeds eerder te kennen gegeven dat zij om uiteenlopende redenen niet voor een uitnodiging in aanmerking kwamen.

En zo heeft het SPE geen studentenpredikant meer, en zal het ongewild nog een aantal maanden duren voordat een projectplan de goedkeuring van de DO kan krijgen. Sic.

Gelukkig zijn er goede contacten opgebouwd met predikanten van de PKN- Enschede / Ontmoetingskerk, te weten ds. Hanneke Siebert en ds. Jaco Zuurmond, en de studentenpastor van het International Student Chaplaincy die werkzaam is op het ITC (International Training Centre for Geo-Information Science and Earth Observation). Zij, ds. Josine van der

Horst, bleek bereid om een deel van de woensdag de werkruimte van het SPE te bemensen, zodat studenten met een vraag niet voor een dichte deur komen te staan. Dank hiervoor!

Ten slotte zij vermeld dat er dezerzijds ook contact is met het college van bestuur van Saxion Hogeschool Enschede, teneinde te bewerkstelligen dat in principe alle bachelor, master en PhD studenten in het hoger onderwijs dat Enschede te bieden heeft, kunnen worden bereikt.

F. Schutte, voorzitter RvT

3. INHOUDELIJK JAARVERSLAG

In dit hoofdstuk wordt gewoontegetrouw verantwoording afgelegd van de activiteiten van de studentenpastor in het verslagjaar.

Veel dingen in dit jaarverslag zullen nog hetzelfde zijn als in voorgaande jaarverslagen. Een ding is voor mij in elk geval anders; dit is mijn laatste inhoudelijke jaarverslag omdat ik in januari 2019, na 11 jaar gestopt ben als studentenpastor. Naast alle drukte en onrust die dit besluit met zich meebracht hebben we ook weer erg veel mooie en bijzondere momenten mogen beleven bij het Studentenpastoraat.

3.1 Vieringen

Maandelijks bezoeken tussen de tien en vijftien studenten de viering. Het is een hechte gemeenschap geworden die haar kracht heeft in het onderlinge vertrouwen en de vriendschap. In 2018 heeft zich een klein aantal studenten aan de reeds bestaande groep toegevoegd. Samen vieren en daarna samen eten blijft een goede combinatie voor het opbouwen van vriendschappen. Naast de maandelijkse vieringen op de eerste woensdag van de maand, hebben we in de veertigdagentijd op de resterende woensdagavonden een korte bijeenkomst georganiseerd met stilte, gebed en een korte schriftlezing.

3.2 pastoraat

Pastoraat in de zin van 'omzien naar elkaar' 'luisteren naar iemands verhaal' gebeurt in het Studentenpastoraat op veel verschillende

manieren. In het samenzijn van pastor en studenten is heel veel ruimte voor omzien naar elkaar. Juist het gevoel dat alles gedeeld kan en mag worden, zowel emotioneel als materiaal, maakt de gemeenschap tot wat het is; mensen die elkaar steeds weer werkelijk willen ontmoeten, zien en horen.

3.3 projecten en activiteiten

3.3.1 Bezoek leefgemeenschap Casella van de zusters Augustinessen van Sint Monica in Hilversum

Ook dit najaar is een groep studenten vanuit Enschede weer naar Casella gegaan. Zoals een aantal het beschreef 'het voelt als thuiskomen'. Ook een student die nooit naar een viering gaat omdat hij zichzelf niet religieus acht, is opnieuw meegegaan. De rust en de regelmaat van de zusters, het werkelijk even weg zijn en tijd hebben voor elkaar wordt zeer gewaardeerd.

3.3.2 Samenwerking met Vrijhof Cultuur

In overleg met Vrijhof Cultuur zoeken we uit het programma een of meerdere theaterstukken die raken aan zingeving en wereldbeschouwing. Die uitvoeringen bezoeken we gezamenlijk vanuit het SPE en naderhand gaan we met elkaar in gesprek over wat de voorstelling bij ons heeft opgeroepen. Dit jaar zijn we opnieuw naar een deel van de George en Eran voorstellingen geweest. Dit keer was het 'George en Eran lossen wereldvrede op'. Een stuk dat ons allemaal diep raakte. Daarnaast zijn we naar 'Urland' geweest. Een verassend en verwarrend stuk theater.

3.3.3 Filmavond

Ook dit jaar zijn we doorgegaan met het organiseren van de filmavonden. Allereerst zijn deze avonden gemeenschapsvormend. Gezelligheid, omzien naar elkaar en ontspanning zijn belangrijke ingrediënten. Daarnaast roepen sommige films allerlei gevoelens en vragen op waarover we met elkaar in gesprek kunnen gaan. Films en documentaires die we dit jaar hebben gezien zijn onder andere: 'into the wild' over een jongen die voor zijn geestelijke ontwikkeling vindt dat hij moet overleven in de wildernis en daar vervolgens ook komt te overlijden. De film heeft voor een

diepgaand en langdurig nagesprek gezorgd. Daarnaast zagen we ‘the brand new testament’. Een film waarin God verbeeld wordt als een sadistische man die in een appartement in Brussel woont. We zagen ‘Good will hunting’ over een briljante jongen voor wie het lastig is om deze gave te combineren met de pijn en het verdriet uit zijn jeugd. Maar we zagen ook de pixar animatiefilm ‘Coco’. Op het eerste gezicht een kinderfilm over de ‘Dia de los muertos’ in Mexico. Maar die tegelijkertijd heel veel beelden en gedachten aanreikt over een kijk op het leven na de dood, de betekenis van herinneren en liefde. Erg mooi en ontroerend.

3.3.4 Interfaith encounter

Na enkele terloopse contacten op de gang met studenten van de UT Mosque hebben we een aantal ontmoetingen georganiseerd. Tijdens de ontmoetingen spraken we over de meest uiteenlopende onderwerpen zoals het kwaad en vergeving en de rol van profeten. Het waren buitengewoon hartelijke bijeenkomsten waarin we veel van elkaar hebben geleerd.

3.3.5 Kick In

Dit jaar hebben we ons bij het Kick In festival tijdens de introductie opnieuw gepresenteerd tijdens de openingsmarkt. Ditmaal reikten we studenten groeipapier (oplosbaar papier met zaadjes waaruit bloemetjes groeien) uit met onze contactgegevens. Tijdens de hele dag was het kraampje bezet door een student en de studentenpastor. Dit zorgt ervoor dat het studentenpastoraat een imago krijgt waarin niet de studentenpastor beeldvormend is, maar vooral de studenten.

3.3.6 Activiteiten algemeen

In het algemeen kan gezegd worden dat ook nu de activiteiten die enkel door het SPE georganiseerd worden, trouw bezocht worden door een vast groepje studenten. Samenwerking met andere instanties heeft er niet toe geleid dat er meer studenten verbonden raakten bij het SPE en zich bij aansloten bij deze vaste kern. Door de onzekerheid over een opvolger van de huidige pastor was het niet verstandig om allerlei nieuwe activiteiten

te ontwikkelen. Van september tot eind december hebben we dan ook vooral de al bestaande activiteiten gecontinueerd.

3.4 Beleid en organisatie

Vanuit de kerk is de studentenpastor deels verbonden met de classis Enschede. Gezamenlijk betalen alle gemeenten van de classis een deel van het traktement van de pastor. Anderzijds is de pastor verbonden aan de Protestantse Kerk in Nederland omdat zij daar formeel in dienst is.

Het contact met de classis bestaat erin dat een van de moderamenleden verantwoordelijk is voor de band tussen pastor en classis. In de praktijk betekent dit eenmaal per jaar een contactmoment en indien nodig vaker. Door toezending van het jaarverslag en jaarlijks een kort artikel over de werkzaamheden en de situatie van het studentenpastoraat is deze lijn gewaarborgd.

Het contact met het dienstencentrum van de PKN loopt via de medewerkers die vanuit Utrecht belast zijn met enerzijds het studentenpastoraat anderzijds met de positie van de studentenpastor als deel van de mobiliteitspool. Dit contact had dit jaar vooral te maken met het genomen ontslag van de pastor en een eventuele opvolger.

Het SPE wordt vanuit de Universiteit Twente gefaciliteerd door het Center for Educational Support (CES). Door de aankondiging van het vertrek van de pastor is er een goed en open contact geweest met het hoofd van CES. Bijzonder hoe dingen kunnen lopen.

3.5 Bovenplaatselijk studentenpastoraat en overige contacten

Het SPE participeert in het Landelijk Beraad Studentenpastores. Dit beraad komt een aantal keer per jaar samen om met elkaar het eigen lokale werk te bespreken, maar ook om te onderzoeken wat er op landelijk niveau mogelijk is.

Dit jaar heeft de studentenpastor regelmatig contact gehad met de studentenpastor van het International Student Chaplaincy die werkzaam is op het ITC. Sinds januari 2010 is het ITC als Faculty of Geo-Information Science and Earth Observation de vijfde faculteit van de UT geworden. Op

termijn zal zij ook verhuizen van haar pand aan de Hengelosestraat naar de campus. Van een intensievere samenwerking is dit jaar nog geen sprake geweest.

3.6 Studie en opleiding

In deze periode heeft de pastor in het kader van de Permanente Educatie voor predikanten geen initiatieven kunnen ontplooiën. Het komende vertrek en de onzekerheid over de opvolging waren hier debet aan.

3.7 Administratie

De administratieve taken worden voor het grootste gedeelte door de studentenpastor zelf verricht. Hierbij valt te denken aan het maken van nieuwsbrieven, verslagen van bijeenkomsten, website, en het bijhouden van de Facebookpagina. Regelmatig is er ook een student die de pastor hierin ondersteunt.

3.8 WIS

De WIS-gespreksgroep (= **W**eten **I**n **S**PE) komt met uitzondering van de zomerperiode maandelijks bijeen om een boek, hoofdstuk of onderwerp op het snijvlak van theologie, technologie en filosofie te bespreken. Afwisselend leidt een van de leden het gekozen onderwerp in. De inmiddels 13 deelnemers aan deze groep zijn doorgaans emeritus hoogleraar of vml. wetenschapper of docent van de UT, of academicus woonachtig in Enschede. In 2018 is aandacht besteed aan de volgende (hoofdstukken uit) boeken:

- Hans Achterhuis, *Koning van Utopia*
- Klaar met leven – o.a. Memorie van Toelichting D66 initiatiefwet Voltooid leven
- Ad de Keyser, *Bachs grote passie*
- Heiner Hastedt, *Was ist Bildung? Eine Textanthologie*
- Branko Milanović, *Wereldwijde ongelijkheid – Welvaart in de 21^e eeuw*
- Viktor Mayer-Schönberger en Kenneth Cukier, *De Big Data revolutie*
- Carlo Rovelli, *Het mysterie van de tijd*
- Ole Høystad, *De Ziel – een cultuurgeschiedenis*.

3.9 Epiloog – Janneke Bekhof

Eind augustus stond ik voor de elfde keer op het introductiefestival van de Universiteit Twente (UT). Om het Studentenpastoraat Enschede (SPE) en mijzelf als studentenpastor zichtbaar te maken voor nieuwe studenten, maar zeker voor ouderejaars studenten en collega's. In 2008 was het de eerste keer. Nu in 2018 de laatste keer. Na tien jaar studentenpastoraat is de tijd gekomen voor een andere baan als geestelijk verzorger bij Liberein. Een zorginstelling in Enschede waarbij ik vooral verbonden zal zijn aan Bruggerbosch, een huis voor mensen met dementie.

Tien jaar studentenpastoraat heeft mij veel gebracht. De omgang met jonge mensen met geweldige verstandelijke capaciteiten die aan het begin staan van hun volwassen leven is heerlijk. De snelheid en de openheid waarmee zij reageren op levensvragen is hartverwarmend. De manier waarop ze in het leven staan en de veerkracht waarmee uitdagingen worden aangegaan is verrijkend. Het was me dan ook een waar genoegen om met hen mee te mogen lopen in die paar jaar dat zij op de Universiteit verbleven. Het mogen meemaken hoe zij groeien in hun volwassenheid en hun verantwoordelijkheden heeft mij regelmatig met diepe dankbaarheid vervuld.

Tien jaar lang studentenpastoraat heeft ook veel van mij gevraagd. De voortdurende inzet om het SPE als gemeenschap neer te zetten waar studenten mogen komen en mogen zijn wie ze zijn, waar ruimte is om vragen te stellen en ervaringen te delen waar elders niet veel ruimte voor is, is bij tijd en wijle uitputtend. Er zijn vooroordelen vanuit verschillende hoeken. Voor besturen van christelijke studentenverenigingen is het SPE met haar open houding niet christelijk genoeg. Voor de UT blijft het SPE toch een vreemde eend in de bijt. Voor studenten is het SPE slechts een van de talrijke groepen en clubs waar je je bij aan kunt sluiten.

Daarnaast verandert de populatie voortdurend. Ieder jaar opnieuw is er de uitdaging om studenten te vinden die zich betrokken gaan voelen. Want als studenten eenmaal betrokken zijn bij het SPE zijn ze ook enorm trouw. En afscheid nemen gebeurt dan ook pas als ze afstuderen of elders verder gaan studeren. Steeds opnieuw vraagt de omgang met studenten

om een flexibele houding en een open blik om te kijken waar behoeften liggen waarop je in kunt spelen. Weinig is vanzelfsprekend binnen het studentenpastoraat.

Maar ondanks deze weerstand blijft het prachtig én noodzakelijk werk. Want deze jonge mensen worden met heel veel dingen geconfronteerd. Er is de losmaking van huis, het natuurlijk proces van loslaten en je eigen weg vinden. Omgaan met de vraag wie je bent en hoe jij je leven wilt vormgeven. Allemaal dingen die zij delen met leeftijdsgenoten. Maar er is ook de enorme druk van het voortdurend moeten presteren. Er is geen ruimte meer om een misstap te maken, want een jaar niet voldoende studiepunten gehaald betekent automatisch een jaar vertraging.

Daarnaast is er de sociale druk om toch vooral een goede tijd te hebben. Is niet je studententijd de beste tijd van je leven? Voor heel veel studenten is dat zo. Maar voor heel veel ook niet. Een buitenlandstage staat geweldig op je cv. Maar wat als je het al lastig vindt om hier contact te maken?

En dan is er de eenzaamheid. Bij buitenlandse studenten heel vaak diepe eenzaamheid die voor een deel voortkomt uit de zo andere cultuur dan thuis. De druk ook die gevoeld wordt om het hier in Europa te maken zodat je, wanneer je terugkeert naar huis je hele familie status kunt verlenen. Wie kun je dan vertellen dat je het helemaal niet zo naar je zin hebt? Dat het niet lukt om vrienden te maken.

En in deze turbulentie is er dan het SPE. Waar we stil zijn en zingen in een viering. Waarin we elkaar ontmoeten tijdens de maaltijden. Waar we leren van de traditie en van elkaar. Waar handen op schouders worden gelegd, getroost en gelachen wordt. Waar spelletjesavonden en kleurplaten gemeenschap tot stand brengen. . . Plaats waar je mag komen en zijn zoals je bent. En dat is niet zomaar een marketingzin, maar principe en uitgangspunt. Omdat ik echt geloof dat wij ons aanvaard mogen weten door de Ene. En omdat ik ervan uitga dat in de ontmoeting met de ander wij kans krijgen de Ander te ontmoeten. Omdat wij aan elkaar geschonken zijn als mensen. Zo hoop ik dat ik als pastor iets heb mogen meegeven aan al die studenten van het licht in onze duisternis van

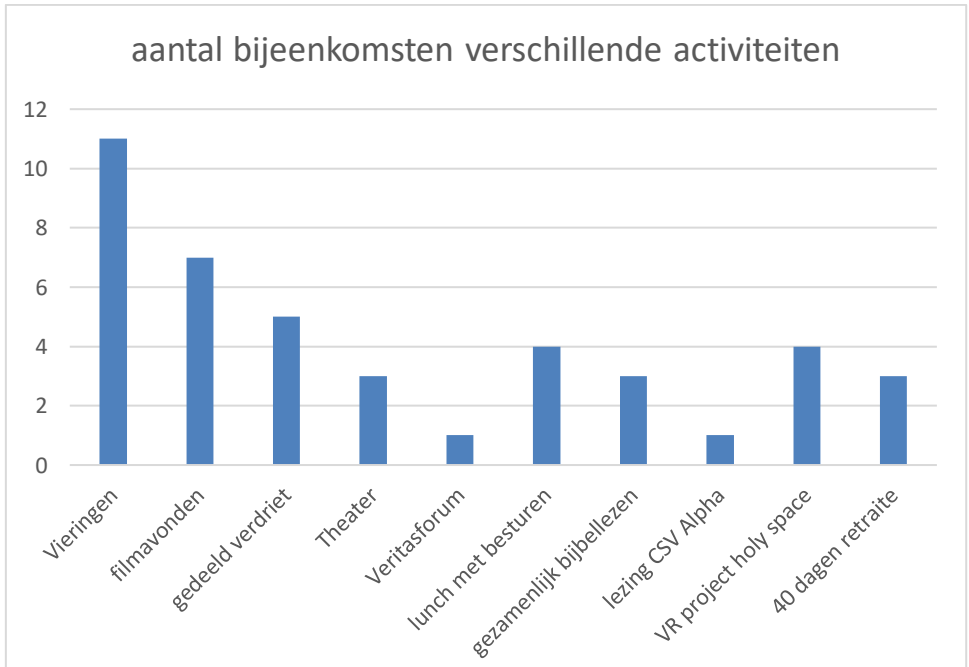
onze hoop in tijden van wanhoop. Ik heb geprobeerd te zaaien en soms heb ik iets zien groeien.

Ik zal ze missen. Al die lieve studenten die ik zag gaan en komen. Al die geweldige contacten waarin mij dingen verteld zijn die ik nooit had kunnen bedenken. Ik gun alle studenten die nog gaan komen iemand vol van liefde, zorg en wijsheid. Hoe het verder gaat het met het SPE is op dit moment nog niet helemaal duidelijk. De wil is er om verder te gaan alleen moet er nog veel geregeld worden. Maar wat zou het mooi zijn als er op het pad van deze jonge mensen (en eigenlijk op het pad van ons allen) iemand is die steeds opnieuw zegt en uitstraalt: 'wat fijn dat jullie er zijn!'

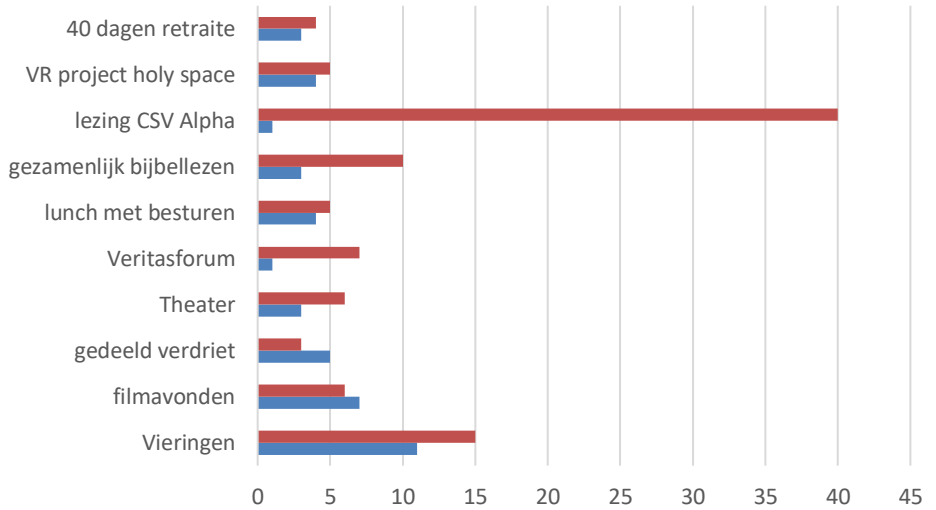
Een hartelijke groet en dank voor uw jarenlange ondersteuning,

ds. Janneke Bekhof

4. HET SPE IN CIJFERS (data van 2017)

gemiddeld aantal bezoekers per activiteit en aantal bijeenkomsten

5. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

SPE		JR 2018	B 2018	JR 2017
BATEN				
7	giften	3.964	150	114
11	rente	116	150	116
	Diversen			-
		<u>€ 4.080</u>	<u>€ 300</u>	<u>€ 230</u>
LASTEN				
1.1	bureau- & administratiekosten	222	300	292
1.4	consumpties		50	13
2.1	abonnementen	202	110	108
2.2	boeken		50	37
4	inrichting UT	151	75	100
5.3	Taizé vieringen	467	600	531
5.4	introductie UT studenten	421	600	0
5.5	kleine projecten	752	500	395
5.6	grote incidentele projecten		1.000	1731
5.6.2	klooster	738	750	688
5.6.3	lezingencyclus 10 jaar		1.000	0
5.7	publiciteit	54	-	0
	onderhoud website		100	50
5.8	ondersteuning		100	169
6	diversen/onvoorzien	75	100	25
		<u>€ 3.082</u>	<u>€ 5.335</u>	<u>€ 4.139</u>
RESULTAAT uit gewone bedrijfsvoering		€ 998	€ 5.035-	€ 3.909-
	Naar voorzieningen			
	Uit voorzieningen	€ 738	€ 1.850	€ 738
RESULTAAT		<u>€ 1.736</u>	<u>€ 3.185-</u>	<u>€ 3.171-</u>

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2018 € 23k, terwijl er aan voorzieningen een bedrag van € 11,5k staat, waarvan het grootste deel voor een meerjarige lezingencyclus is bestemd. Deze middelen zijn bedoeld ter dekking van activiteiten van het SPE, niet voor personele lasten.

SPE Studentenpastoraat, Vrijhof kamer 3.03,
Postbus 2017, 7500 AE Enschede
053 489 2378 | spe@so.utwente.nl |
www.studentenpastoraatenschede.nl